

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
لجنة الانتخابات المركزية
The Central Elections Committee

Justice Uzi Vogelman
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلמן
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 40/24

העותרת: רשימת תקווה חדשה בהנהגת גדעון סער לראשות הממשלה

נגד

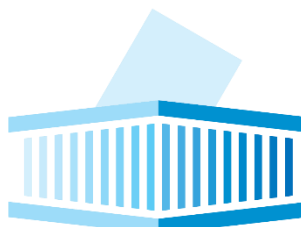
המשיבים: 1. יעקב ברדוגו
2. גלי צה"ל
3. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותרת: עו"ד עמיחי ויינברגר; עו"ד עדי סדינסקי לוי
בשם המשיב 1: בעצמו
בשם המשיבים 2-3: עו"ד תהילה רוט

החלטה

1. העתירה שלפניי עניינה התוכנית "וילנסקי את ברדוגו" שמשודרת במשיבה 2 (להלן בהתאמה: התוכנית וגל"צ), ובעיקר השתתפות המשיב 1 (להלן: ברדוגו) בתפקיד מנחה בה. העותרת (להלן: תקווה חדשה), רשימת מועמדים שמתמודדת בבחירות לכנסת ה-24, טוענת שברדוגו מנהל בתוכנית תעמולת בחירות לטובת רשימת "הליכוד בהנהגת בנימין נתניהו לראשות הממשלה" (להלן: הליכוד) ונגד תקווה חדשה ומועמדיה. תקווה חדשה צירפה "מקבץ ארוך ומפורט" של התבטאויות ברוח זו, שנאמרו לטענתה בידי ברדוגו בתוכנית ובתוכניות נוספות אצל המשיבה 2. עיקרם, לדבריה, "השתלחויות והשמצות"; חזרה על מסרים בניסיון לקבע אותם בתודעת המאזינים; שימוש במונחים משפילים ומבזים; "האשמות מופרכות וחסרות בסיס"; וטענות על בסיס "מידע שאין לו בסיס עיתונאי או עובדתי" על מה שעתיד להתרחש לאחר הבחירות. העותרת מוסיפה שהפקת התוכנית אינה מוכנה לראיין מועמדים בתקווה חדשה שאינם העומד בראשה, מר גדעון סער (להלן: סער).

העותרת טוענת שבכך מופרים האיסור להשתמש בנכסי הציבור בתעמולת בחירות, לפי סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: החוק או חוק דרכי תעמולה), והאיסור לשדר תעמולת בחירות ברדיו ב-60 הימים שלפני הבחירות, להוציא שידורי תעמולה, לפי סעיף 5(א)(1) לחוק. עוד נטען ש"קיים חשש ממשי בהסתברות גבוהה" שברדוגו ימשיך במעשיו ואף יגביר אותם ככל שיתקרבו הבחירות עצמן. לכן התבקשתי למנוע את השתתפות ברדוגו בתוכניות הרדיו של גל"צ עד לתום הבחירות; לאסור על ברדוגו להשתמש במשאבי גל"צ ובמשאבי ציבור אחרים לתעמולת בחירות; ולהורות לגל"צ לבטל את ההנחיה שלא לראיין בתוכנית את מועמדי העותרת עד שסער יתראיין בה.

2. ברדוגו טוען בתגובתו שהיה צריך לצרף לעתירה את כל רשימות המועמדים האחרות בתור משיבות; שהעתירה נסבה סביב סגנונו, ו"על טעם ועל ריח אין מקום להתווכח"; שאינו מזוהה עם הליכוד; שלא ברור מנין הטענה שהוא מבקש לפגוע בתקווה חדשה; ושהוא מביע את עמדותיו ואת פרשנותו כחלק מתפקידו בלי "אגינדה כנגד מאן דהוא". לגישת ברדוגו, לפנינו "ניסיון סתימת פיות של איש תקשורת", והוא "דורש הוצאות ופיצוי על הוצאת דיבה ולשון הרע".

גל"צ והיועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועץ) עומדים בתגובתם על כך שהעתירה מעלה שאלות רגישות בדבר חופש הביטוי של פרשן פוליטי ובדבר התערבות בשיקולי עריכה ותוכן של כלי תקשורת עצמאי. עם זאת, לטעמם אין צורך להכריע בהן משום שמהיום ועד לבחירות ביום 23.3.2021 התוכנית אינה אמורה להיות משודרת; גל"צ תשדר משדר מיוחד עם "ערוץ כנסת", וברדוגו ישתתף בו בתור פרשן אחד מני רבים; ומפקד גל"צ יקיים היום "שיחת חידוד" עם בעלי תפקיד בתחומי התוכן, בהם ברדוגו, על המגבלות שחלות בתקופת הבחירות. עוד נמסר שגל"צ מקפידה על איזון בלוח השידורים לכל אורך השנה ובתקופת הבחירות, בתוכנית נושא העתירה וביתר השידורים בתחנה. כמו כן, הודגש שברדוגו משמש פרשן פוליטי בתחנה ומגיש התוכנית מדי יום, ושאינו מגיש יחיד בה.

תקווה חדשה הגישה "בקשה למתן תגובה קצרה לתגובת [גל"צ והיועץ] ובקשה למתן החלטה". לטענתה, האחרונים לא אמרו דבר על תוכן דברי ברדוגו; עדיין קיים חשש שהוא יחריף את התקפותיו על העותרת; ולכן נדרש צו מניעה שיאסור כליל את השתתפותו בגל"צ עד לאחר הבחירות.

3. לאחר שעיינתי בעתירה, בנספח לה ובתגובות לה, הגעתי למסקנה שבהינתן הנסיבות שגל"צ והיועץ עמדו עליהן, אין עילה לתת צו בנקודת הזמן הנוכחית; זאת בלי להידרש – בשלב זה – לגופן של הטענות. לפני כעשור עמדה השופטת א' פרוקצ'יה על חשיבות ההגינות בשידורי גל"צ, כמו בכל גוף תקשורת:

"תחום התקשורת בישראל, וגלי צה"ל בכלל זה, כפוף 'לדוקטרינת ההגינות' בשידורים. משמעותו של עקרון זה הוא כי לצורך מימוש חופש הביטוי המלא בחברה, יש להעניק בשידורים במה לכל מגוון העמדות בסוגיות ציבוריות שנויות במחלוקת תוך איזון ראוי ביניהן. ההגינות בשידורים נועדה לאפשר לקולות מן הציבור להשמיע את עמדותיהם בנושאים שונים. בד בבד, תכליתה היא לאפשר בכך לציבור הרחב לקלוט את המסרים השונים המובעים, ובאמצעות זרימת מידע אמין ושוטף, לגבש עמדתו בענייני השעה על יסוד תשתית מידע ונתונים מלאים ... הגשמת דוקטרינת ההגינות מותנית בשמירה על השוויון ומניעת הפלייה בשידורים בין זרמי דעות שונים" (בג"ץ 8707/08 אלהרד נ' מפקד גלי צה"ל, פסקה 16 (30.6.2010) (להלן: עניין אלהרד)).

בית המשפט העליון הכיר בכך שגל"צ עשויה להעדיף אופי שידורים מתון בעניינים פוליטיים:

"בהינתן העובדה כי קהל היעד של התחנה, לפחות בחלקו, הוא חיילי צה"ל, הרי גם אם, ככלל, נוהגת התחנה לעסוק בנושאי אקטואליה ופוליטיקה כלליים, אין להוציא מכלל אפשרות כי התחנה עשויה לאמץ מדיניות שידורים שתבקש לשמור על סגנון מתון במיוחד בשיח הפוליטי-אידיאולוגי המתנהל בשידוריה, ותחתור להרחיק אלמנטים מתסיסים בשידור, שיש בהם כדי להלהיט את הרוחות ולגרום לקיטוב בסגנונם הקיצוני והבוטה, וכל זאת מתוך הסתכלות אל עבר אופיו הא-פוליטי והממלכתי של הצבא, המדגיש את היסודות המאחדים והמשותפים לחברה ולמדינה" (שם, בפסקה 19).

4. לצד זאת, לגל"צ ולעורכיה, כמו לכל גוף תקשורת ועורכיו, נתון –

"שיקול דעת מקצועי רחב להחליט על הדרך והאופן שבאמצעותם יש להגשים את חובת השידור המהימן. האיזון בין זרמי הדעות, הרעיונות וההשקפות עשוי למצוא את ביטויו בדרכים שונות, ובסגנונות שונים, והגופים המנהלים את רשתות התקשורת הם המופקדים על קביעת מסגרת השידורים הכוללת, על שיבוץ התכניות ותכניהן, על זהות מגישיהן, על סגנון ואופיין של התכניות, על מועדיהן, ועל המינונים הנדרשים בתכנים על פי הענין. ... מיתחם הסבירות הנתון לגורם התקשורת בבניית לוחות השידורים וקביעת תוכנם הוא רחב מאד, והוא פתוח למגוון גדול של אפשרויות. הגיוון והשינויים בתפיסות המקצועיות לענין מבנה ותוכן השידורים הראויים הם לא רק קו אופייני בפעילותם של גופי השידור; הם משקפים תופעה טבעית ומבורכת, המעידה על דינמיקה, חיפוש מתמיד אחר שיפור הביטוי התקשורתי, ואיתור זוויות ראייה חדשות ומימדים אחרים שיש בהם כדי לרתק את קהל המאזינים והצופים, להעניק לו כיווני הסתכלות חדשים, ולקדם בכך את השגת יעדיו ותכליותיו של השידור הציבורי" (שם, בפסקה 17).

לכן מתחם ההתערבות השיפוטית בהחלטות עריכה של גופי התקשורת "מצומצם] עד מאד" (שם, בפסקה 20). בצד האמור, למותר לציין כי שיקול הדעת המקצועי של העורכים כפוף להוראות הדין, ולענייננו – חוק דרכי תעמולה.

5. ברדוגו משתתף בתוכנית אקטואליה בתור פרשן פוליטי. האופי האקטואלי והחדשותי של התוכנית מקנה לה תכלית נוספת על תכלית תעמולה שעשויה להיות בה (תב"כ 10/20 חדר"ש – לחופש דת ושוויון נ' תחנת רדיו "קול ברמה", פסקות 19, 26–27 (3.2.2015) (להלן: עניין בניזרי); תב"כ 28/24 הליכוד, תנועה לאומית ליברלית נ' הנדל, פסקה 3 (5.3.2021) (להלן: עניין הנדל)). עוד יש לציין את העמידה על חובת האיזון: ברדוגו אינו מנחה יחיד בתוכנית, ולא נטען ששותפו להנחיה נוקט קו אידאולוגי דומה לשלו; גל"צ חותרת להביא מרואיינים מכל קצוות הקשת הפוליטית לתוכנית נושא העתירה; היא עושה זאת גם ביתר שידוריה (על חובת האיזון ראו בג"ץ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלוש-עשרה, פ"ד מו(2) 692, 710–711 (1992); תב"כ 12/15 גולדשמידט נ' ראש-הממשלה, פ"ד נה(3) 145 (1999); תב"כ 26/24 בן מאיר נ' נתניהו, פסקה 10 (2.3.2021); עניין הנדל, בפסקה 3). כמובן, "זליגת תעמולה בתקופת הבחירות בשידורי הטלוויזיה והרדיו מעבר לגבולות [ה]גזרה" שהמחוקק קבע, אסורה (עניין בניזרי, בפסקה 18).

6. האם ברדוגו עשה תעמולת בחירות? היועץ וגל"צ סבורים כי בנסיבות העניין אין צורך להכריע בכך, ועמדתם מקובלת עליי. סמכותי לפי סעיף 17ב(א) לחוק חלה רק על הפרה בהווה או על הפרה שעלולה להתרחש (תב"כ 24/23 עוצמה יהודית – חזית יהודית לאומית נ' הליכוד – תנועה לאומית ליברלית (19.2.2020)). כפי שהודיעו גל"צ והיועץ, התוכנית נושא העתירה לא תשודר עוד עד לסוף הבחירות. לכן הסעדים שהתבקשו בעתירה ושקשורים אליה, התייתרו. אשר לסעד הכללי בנוגע לתעמולת בחירות בידי ברדוגו בכל שידורי גל"צ, היועץ וגל"צ נמנעו מהתייחסות קונקרטיה להתבטאויות נושא העתירה. רשמתי לפניי את הצהרת משיבים אלה בדבר "שיחת החידוד" שתיערך כאמור. חזקה על גל"צ ועורכיה שישבירו לברדוגו היטב את המותר והאסור, ושיפעלו בהתאם לשיקול דעתם המקצועי למנוע תעמולת בחירות בשידורי התחנה בניגוד לדין (השוו לעניין בניזרי, בפסקה 28; תב"כ 15/24 בן מאיר נ' שמחון, פסקה 6 (5.2.2021)). שיקול הדעת הרחב המוקנה לעורך, ראוי שיופעל בהתאם להוראות הדין, דוקטרינת ההגינות והמסגרת שבית המשפט העליון עמד עליה בעניין אלהרד. אזכיר עוד שהאיסור על תעמולת בחירות בשידורי הטלוויזיה והרדיו מקבל משנה תוקף החל מהערב שלפני יום הבחירות בשעה 19:00, לאור הוראת סעיף 129 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט–1969.

7. בנסיבות אלו אין לי צורך לדון בטענה המקדמית של ברדוגו על אי צירוף משיבים נדרשים. עם זאת, אציין כי הואיל ונטען שברדוגו עושה תעמולת בחירות לטובת הליכוד, ובהתאם לסעיף 5(א)(1) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה–2015 (להלן: הוראות סדרי הדין) – היה על העותרת לצרף את הליכוד כמשיבה. אשר לבקשתו לפיצוי בגין הוצאת לשון הרע, העניין אינו בסמכותי (ראו דנג"ץ 1525/15 טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.8.2017)).

בשולי הדברים, אעיר בנוגע לבקשה שתקווה חדשה הגישה להגיב לתגובת גל"צ והיועץ. בדרך כלל, ההכרעה בעתירות לפי סעיף 17ב(א) לחוק היא לאחר עיון בעתירה בלבד או בעתירה ובתשובה בלבד (סעיפים 8(1), 13(א) להוראות סדרי הדין). תגובת עותרת לתגובת משיבים דורשת רשות. טוב עשתה תקווה חדשה שהגישה בקשה מתאימה. עם זאת, לא היה מקום לפרט את התגובה קודם שניתנה רשות לכך.

8. העתירה נדחת אפוא. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ח' בניסן התשפ"א (21 במארס 2021).

עוזי פוגלמן

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24

